

Nu är det jul igen, nu är det jul igen och Kustbons julnummer ber få komma till varje estandssvenskt hem, till varje prenumerant och svenskvän med en hälsning om

God Jul!

Efter som det är sista gången tidningen utkommer under detta år framför redaktionen här ett varmt tack till tidningens prenumeranter, skribenter och alla andra Kustbons vänner och gynnare för gott samarbete och god förståelse under året.

Då vi nu tar ett gemensamt avsked från 1937, kan vi göra det utan större knot och klagan. Året har i flera hänseenden varit bättre än många föregående och kan med skäl räknas till ett av de sju fetta. Det har givit lantbrukaren en god skörd, industrien har blomstrat vilket har gjort att rikliga arbetsmöjligheter förefunnits och detta har i sin tur medfört löneförhöjning. Där lantbrukaren och arbetaren ha det skapligt ställt behöver handelsmannen icke klaga, och gör han det då är det hans eget fel. Följden är att alla i frid och med förnöjsamhet kunna hålla sig till årets julskinka. Men så väl har det väl aldrig varit ställt att det ingenstans skulle gnisslat, såväl för samhället som för den enskilde och ett sådant gnisslande i smått har 1937 heller ej kunnat avskaffa hos

oss, men vi och vårt fosterland ha varit lyckliga nog att bli förskonade för större gnisslande. Tänker vi blott ett litet tag på det "internationella inbördeskriget" i Spanien eller på Kina vars residensstad i dagarna "utan krig" intagits av främmande krigsmakter. Vid blotta tanken på att sådant kan förekomma år 1937 går det kalla kårar över ryggen på en och många vore kanske villiga att avstå halva julskinkan till de okända hungrande och plundrade folkets barn. Det har också gnisslat i gängorna på Nationernas Förbund. Den starke mannen Mussolini och han romarrike har vänt N. F. ryggen. Många beklaga detta, andra påstå att det var bäst som skedde. Mångt och mycket har hänt ute i vida världen under årsperioden 1937, men låtom oss se på närmare håll. Låtom oss t. ex. se om det också gnisslat inom redaktionsområdet av Kustbon? Frågan besvaras med ja, men mest har sådant förekommit i gängorna på kassaskrinet. Ofta även något i pärmarna av inkommande manuskript. I senare fallet har redaktions-saxen varit tjänstvillig och detta ha nog läsarna själva märkt. Redaktionen går dock optimistiskt framtiden till mötes, ty "hoppet, hoppet är vår vän och vi dess löften tro".

Vi träffas i Kustbons spalter 1938, och hoppas på ett gott samarbete och förståelse för våra strävanden. Red.

GOD JUL!

Den stora julglädjen.

Se jag bådard eder en stor glädje, som skall vederfaras allt folket.

Luk. 2: 10.

Julen är glädjens högtid. Stor glädje, som skulle vederfaras allt folket, bådade också ängeln. Ordet bådard betyder frambära ett budskap. Men det ord, som i den grekiska grundtexten motsvarar bådard, innebär något mer. Det betyder frambära ett glatt budskap. Vad ängeln sade kan alltså omskrivas så: se, jag framför till eder det glada budskapet om en stor glädje. Och det glada budskapets innehåll var detta: "I dag är eder född en Frälsare". Vad herdarna mottogo av ängeln var dock endast budskapet, det var icke den stora glädjen själv. Ingen av folket hade heller ännu fått del av den stora glädjen. Denna är endast något "som skall vederfaras dem".

Men ett gott budskap har ju ändå alltid något glädjande hos sig. "Huru ljuvliga äro icke fotstegen av dem, som bära ett gott budskap över bergen", heter det. En svensk präst hade under kriget sin son ute som Röda Kors-delegat. På flera år hade man ingenting hört ifrån honom. Kriget var redan slut, och hela familjen var övertygad om att han omkommit. Men så en dag kom ett telegram från fjärran land. Det meddelade, att sonen levde och snart skulle vända åter hem. Hans fader ringde upp mig och sade: "Vi ha fått ett glatt budskap. Min son lever och kommer hem. Det är en stor glädje här i hemmet". Och dagen firades med en stor glädjehögtid i familjen.

Just en sådan glädjehögtid är julen, en glädjehögtid över det goda budskapet om att en Frälsare blivit född. Julens glädje innebär dock mycket mer än detta för oss. För herdarna fanns till en början blott glädjen över budskapet. När de sedan hade sett det nyfödda Jesusbarnet, gladde de sig också över att detta kommit i världen. Så glädja även vi oss över att barnet blivit fött. Men barnet var dock ännu endast en begynnelse. Därför inlägga vi ännu mer i vår julglädje. Vi

glädjas över allt vad detta barn blivit för världen, över alltsom Kristus skänkt mänskligheten, över all välsignelse, som utgått från honom. Knappast är det väl heller möjligt att glädjas över budskapet utan att också glädjas över dess uppfyllelse. Var glädjen i hemmet stor över att sonen levde, måste den ha varit ännu större över hans hemkomst. Ingen kan därför heller glädja sig över att Frälsaren blivit född utan att också glädja sig över Frälsarens verk.

Är nu detta Din julglädje?

Kanske är det ogrannlaga av mig att fråga så. Kanske kommer jag med detta närgångna spörsmål och grumlar Din julglädje, stör Din julefrid. Du rannsakar Dig själv och finner, att det icke är så. Det är så mycket annat som gläder Dig. Du gläder Dig över helgens sköna vila. Du gläder Dig över gåvorna, över den ljuvliga julmaten. Det behöver ej vara några dåliga glädjeämnen. Du gläder Dig över hemmet, familjen och dess lycka, över barnen. — Hör på! Det är inte bara det, att Kristus aldrig haft något emot en sådan glädje. Kristus har också på ett underbart sätt genomsyrat och förvandlat allt gott, som tillhör julens högtid. Långt flera människor än de som själva ana det, ha en rätt och kristlig julglädje. Mycket av det goda vi fröjdas åt om julen är till stor del ett Kristi verk. Barmhärtigheten och givmildheten äro fostrade i hans skola, tacksamheten är en frukt av hans undervisning, kärleken är en planta i hans vård. Han är också den fasta grunden, på vilken hemmets och familjens lycka är uppbyggd. Och det, att vi tillhöra ett fritt och lyckligt folk, är också till stor del Kristi förtjänst — även om många ej vilja erkänna det. Ty det bästa och bärande i allt detta är skapat i tro på Kristus. En glädje däröver är alltså för en kristen en berättigad glädje, en glädje över Kristi verk.

Men det finnes en glädje, som jag ville kalla den stora julglädjen. Den verkligt stora julglädjen känner endast den, för vilken barnet, som föd-

Gudstjänster.

Svenska kyrkan i Tallinn:

Juldagen kl. 1/28 fm. julotta.
Annandag jul kl. 11 fm. högmässa.

Nyårsaftonen kl. 6 em. nyårsbön med nattvardsgång.

Nyårsdagen kl. 11 fm. högmässa.

des i julnatten, har fått bliva en personlig Frälsare. Den människan kan glädjas när hon hör budskapet: "I dag är eder född en frälsare"! På den glädjen grundar sig all annan julglädje. Ursprunget är den icke. Urkäl- lan är Kristus själv. Men genom dem, som erfarit glädjen i Kristus, strålar den ut och genomlyser allt, om än mången gång blott matt och svagt.

Många människor, ha i Kristus funnit en personlig Frälsare, det är alltid en lycka och en välsignelse för ett folk. Så måste vi väl fatta ängels ord om att en stor glädje skall vederfaras allt folket. Därmed kan knappast avses enbart hela det judiska folket. Men i alla folk, där den stora glädjen vunnit fäste i enskilda hjärtan, får folket såsom helhet del av frukterna. Ty icke våga vi väl hoppas, att alla, varje enskild i hela folket en gång skall få uppleva den sanna, stora julglädjen över att en Frälsare är oss född?

Mycket i vår julglädje är därför en glädje i andra hand. Och när jag säger detta känner Du icke att Du icke är helt tillfreds därmed? Icke sant. Du ville själv erfara den stora julglädjen! Det finnes en längtan i varje människohjärta att äga just det slaget av julglädje. Och när det lyckats så många andra att få erfara den, varför skall det icke också lyckas för Dig?

Jag önskar Eder alla en välsignad jul! Men jag önskar Eder framförallt att Ni i denna jul måtte få erfara något av det som ligger i orden "den stora julglädjen".

K. N.

Prenumerera på Kustbon

Julberättelse.

Svärd i Torpa och Wall i Viken hade, så långt man kunde minnas, aldrig varit några såta vänner. Men med en hemlighetsfull magnetisk kraft drogos likväl de båda "kamraterna" till varandra. Och varje gång de råkades, måste de obetingat pröva varandras styrka. I deras förhållande till andra människor hade man däremot intet att anmärka på dem. Båda voro familjefäder och bodde blott några stenkast från varandra.

Klart är att någon djupt lig-gande orsak måste ligga till grund i deras inbördes förhål-lande. Jag tror, om jag inte missminner mig, att det var så, att, när de i sin gröna ungdom hade att fullgöra sina åliggan-den i Kronans tjänst, hände det att Svärd i Torpa vid flera olika tillfällen, då han provian-terat fått rikligt med romsillar under det att Wall i Viken bara fått mjölke i sina. Vilken orätt-visa! Detta var alltså orsaken till en strid dem emellan, som varade nära nog i tvenne de-cennier. Folket i bygden bör-jade undra och rådgöra med varandra, om det inte skulle vara möjligt att stifta fred mel-lan de båda bråkmakarna. All-varliga och energiska försök hade också gjorts, men utan synbarliga resultat. En gång var det visst så pass allvarligt ställt med den ena av dem, att prästen måste tillkallas, emedan man befarade att den majestetiske liemannen, döden, skulle komma och göra ett väl-behovligt slut på den långva-riga osämjan. — "Nå, min käre Svärd", sporde själasörjaren: "Nu är det törhända nödvändigt att du förlåter din gamle ovän; — ja lika nödvändigt som du själv behöver Guds förlåtelse". "Förlåtelse — Nej, nej, jag vill bara ett". "Och det är?" "Klå ho-nom igen förstås". En sådan för-härdad människa har jag väl aldrig förr mött i mitt liv. Ja, se de gamla knektarna är visst inte mors bästa barn. Denna prövotid hade dock det goda med sig att Svärd i Torpa bör-jade mera tänka på sitt eget hem och dess skötande.

Den efterlängtnade julaftonen var redan inne. Förberedel-

serna voro därför också över-stökade och nybakat bröd dof-tade så härligt i den fejade stugan. Mor i Torpa ordnade nu med krona och julljus och barnen måste naturligtvis lägga kakorna riktigt vackert i sina julhögar. Visst var det julstäm-ning. Ute stod ju också natu-ren i sin vita rena vinterskrud. Men för Svärd var julen ändå bara en materiell högtid, som den ju är, tråkigt nog, för så många människor.

Nu skall Du då i alla fall, när det är högtidsafton gå och hälsa på Wall i Viken. Tan-karna genomkorsade hans hjär-na. Ja, nog är det högst märk-värdigt, att vi inte ska kunna se och råka varandra utan att upprepa den gamla historien — underligt — på själva julafto-nen går jag och bär på sådana dumma tankar.

Vid framkomsten till Wall i Viken, smyger sig Svärd tyst intill väggen för att göra en flyktig undersökning, innan han stiger in. O, så mörkt och dystert det ser ut härinne! Inget julbord står dukat. Gol-vet är så svart. Julveden står visst ännu på rot. Ingen julhalm, ty halm brukade man ju bära in och breda ut på golvet i äldre tider. I vrån ligger en knippa ris. Mor sitter vid spi-sen med sina smättingar. De se så bleka och tärda ut, tyngda av fattigdom, bekymmer och sorger. Och inte har heller det gamla grollet mellan Svärd och Wall bidragit till att göra tillvaron lättare, det kan man nog i sanningens namn erkänna. Vad är det? Frukten av lätt-jan och ett oskickligt leverne. Mor försöker nog men bördan är för tung. God Jul här inne! hälsade Svärd. Så—å tänkte Walls hustru i det hon vände sin potatis i askmörjan, du kom-mer för att fylla på det gamla måttet. "En god jul det tror jag visst, att ni ha — men vi"... Svärds hjärta började häftigt bulta. Han fick bråttom att gå hem. Där stod julbordet dukat. Allt var så pyntat och fint. Kära Mor, säger han med and-an i halsen, vår granne har det mörkt på själva julaftonen — mörkt i dubbel mening. Nu måste vi dela med oss av vad huset förmår. Gärna och med

glädje, blev svaret. Efter det Svärd fått göra en god gärning, var det som om han känt en fläkt av julstämning i sin själ. När aftonmåltiden var slutad föll han i djupa funderingar. — Julen är ju ändå en glädje-fest till minne av vår Frälsares födelse. Han vill ju då, att vi alla ska få glädjas. Svärd bör-jade se sig omkring i rummet. Han söker reda på den gamla psalmboken torkar dammet av den och räcker den sedan åt sin hustru med orden: "Läs något om julen". Hon slår upp och läser: "Det hände sig vid den tiden, att från kejsar Au-gustus"... När hon läst till änglasången, vände den gamle knekten sitt ansikte mot väg-gen för att liksom dölja sin djupa rörelse. Aldrig hade väl ett Guds ord förr blivit läst i den stugan, ej heller hade Svärd någonsin firat en sådan jul som denna. Nu började han ana vad en god jul kunde betyda.

Försoning, försoning mellan söndrade sinnen så ljöd det oupphörligen i hans inre. Det var ett härligt ord — ja, ett välsignat ord för de båda männen.

Just nu i den heliga julafto-nen, då naturen stod klädd som en smyckad brud, sände de gamla kyrkklockorna ut över bygden de klara malm-tonerna — bing bång — bing — bång.

Aldrig hade klockorna förr med en sådan underbar klang tonat i deras öron och sinnen som nu. De båda i livets stri-der härdade förstodo nu också den innerliga maningen. Den tvåtusenåriga änglasången blev så förunderligt ny och levande. De många årens is, som bildats därinne i hjärtats värld fick inte längre ligga i fred. Vilken sång! Sången: "Ära vare Gud i höjden och frid på jorden, till människorna ett gott behag".

Johan Isacsson.

Jul i mitt barndomshem.

Så var det då antligen åter julafton. Med vilken spänning och otålighet hade vi barn inte väntat på den dagen! Men nu var det jul. Det visste vi bestämt. Vi hade ju varit i kyrkan till aftonsången med far och mor. Snön låg tät på gatorna i den lilla staden. Ljus lyste i alla fönster, och uppe på en hög stång glimmade vid vart hus den vackra julstjärnan, Betlehemsstjärnan, som skickliga och vana händer förfärdigat till årets största högtid. Vi hade beundrat dem allesamman — jämfört och undrat, vem som hade den största och grannaste. Det är en oförgätlig syn. Och kyrkan sedan! Vi träder in i helgedomen, som är upplyst med hundratals levande ljus. De tunga mäsingskronorna prunka i sin ljusprakt. De stora granarna framme i koret nästan blända en. Och alla de många ljusen i bänkarna fladdra för det lätta draget och dofta så gott av stearin. Klockorna ringa i helgen. Orgeln brusar. Kören sjunger. Och den gamla prosten, vår goda vän, talar så vackert om julens gåva.

Den korta andaktsstunden är slut. Vi skynda hem, ty där väntar oss julkvällsvarden med "lutfisk och gröt och tårta så söt". Så gott det smakar, och så vackert allt är ordnat! Mor hon har sysslat och pysslat länge på förhand för att få det minst lika trevligt som förra året, om möjligt ännu bättre. Ännu ligger det spänning i luften. Alla vänta ju på julbocken. Men far och mor vilja först samlar sina barn till en stilla stund kring julevangeliet. Far läser, och vi lyssna andaktsfullt. Så sätter sig mor till pianot. Fem syskon stå runtomkring och sjunga den ena julsången efter den andra. Även Hanna och Eva i köket ha nu tid och ro att vara med i salen och fira jul. Ljusen i granen brinna, i kronan likaså.

Plötsligt knackar det på dörren. Vi undra och vänta att få se något. Männe det är julgubben, eller är det stjärngossarna? — Det är nog julbocken, som kommer först. — "Har barnen varit snälla i år?" Ja, ja! "Jasså, då ska ni få riktigt

mycket julklappar". — Och så drar han in en väldig korg, allt medan han talar om vilken lång väg han haft att komma från Lappland och ända hit till oss. — Julbocken hinner inte stanna länge, ty så många andra barn vänta på honom, och därför får pappa och mamma hjälpa honom att dela ut julklapparna. Var och en samlar sina gåvor på ett ställe. Alla vill så gärna vara i närheten av granen. Där få julklapparna sedan ligga under allajuldagarna. Men tänk, att julbocken visste precis vad var och en önskade sig! Kanske berodde det på att vi ibland telefonerar till hans julklappsverkstad i Lappland och sagt vad vi så gärna ville ha. Mamma har nog också hjälpt julgubben. Det förstå vi äldre syskon. Glada och tacksamma äro vi allesamman.

Vi städa undan allt papper, som ligger på golvet, och så taga vi i stor ring och klämma i med "Nu är det jul igen, och nu är det jul igen..." och där-efter hela raden med roliga jullekar. Ingen annan känner till alla jullekar så bra som vår mamma. Också Hanna och Eva äro med oss barn i ringen. Men vad nu? Knackade det inte åter på dörren? — Nu är det säkert stjärngossarna. Vi lyssna spant. Så höra vi hur någon frågar: "Får stjärnan stiga in?" Då går pappa för att öppna dörren och välkomna gossarna med stjärnan. Det är en hel lång rad av gossar, som

kliver in. I spetsen går stjärnbäraren. Han har en likadan stor och vacker julstjärna som de, vilka denna kväll glimma ovanför de flesta gårdarna i staden. Den är gjord av silkespapper och smala träspjälor. Inne i lanternan brinner ett ljus. Det är mörktisalen. Blott ljusen i granen och den stora "ljusasstjärnan" upplysar rummet. Vi barn äro så nyfikna och kanske litet ängsliga också, ty stjärngossarna se rätt så konstiga ut i sina höga hattar och lustiga masker, men inte äro de så farliga som de se ut, trots de långa värjorna och sablarna.

De ställa upp sig, och så tar det gamla speletsin början. Vi känna så väl till det, ty vi ha sett det varje jul, men dock för det ständigt med sig samma mystik och stämning. Vi rysa av förfäran, då vi se den grymme kung Herodes draga ut i fält, och vi fröjdas med stjärngossarna, när de vise männen funnit Jesusbarnet och sedan farit en annan väg hem till sitt land igen.

Gossarna få nu en liten slant för sin sång. Mamma ger dem äpplen och karameller. Sedan sjunga vi allesamman: "Ett barn är fött på denna dag, så var Guds välbehag".

Det är svårt att somna den kvällen. Men det är i alla fall bäst att få en blund i ögonen, ty vem vill inte vara med i julottan, och den börjar kl. 6, då "juldagsmorgon glimmar". G. S.

SENSATIONELL SVENSK UPPFINNING.

Osynliga galoscher

erhålls redan genom engångs impregnering med

Fötterna hållas torra från väta, — skodonens livslängd fördubblas

BEROL

gör lädret fullkomligt vattentätt. Porerna i lädret hållas ändå öppna. Luktfrött. Färgar icke av. Hindrar inte att använda blanksmörja.

Billigt att använda.

Köp genast BEROL som lämnar oöverträffat resultat. Specialmärken av BEROL finnes även för bomulls- och ylleväv.

Säljes i drogeri- och sportaffärer m. fl.

Direkt från agent:
Tekn. kontor

Hugo Lohman

Pikk 31.

Tallinn.

Telef. 441-98.

GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR

tillönskas vänner och bekanta av:

Anders Aspelin, Tallinn.

Linda o. August Bergman,

Roslep.

Brita o. Sven Boräng, Haapsalu.

Elisabet o. Per Byström, Birkas.

Frida o. Anders Lindquist,

Tallinn.

Familjen Nilsson, Tallinn.

Anna-Lisa o. Richard Nilsson,

Görviksjön, Sverige.

Manfred Nyman, Rihull.

Nils Olsgård, Stockholm.

Dagmar Petterson, Tallinn.

Familjen Pöhl, Tallinn.

Hjalmar Pöhl, Vormsö.

Viktor Pöhl, Birkas.

Alma Stenholm, Birkas.

Maria o. A. Samberg, Bysholm.

Gundel o. Andreas Stahl,

Tallinn.

Anton Vesterberg, Hobring.

Margot o. Mathias Westerblom.

Lucia-fest i Haapsalu.

Lördagen den 11 dec. anordnade föreningen "Aibo" en Luciafest i Gymnasiets högtids-sal. Till festen voro inbjudna lärare och elever från Birkas folkhögskola. Många estniska lärare och elever hade också hörsammat kallelsen.

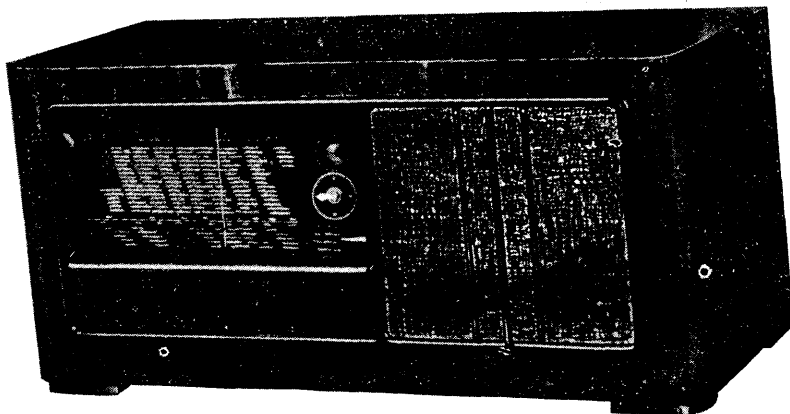
Festdeltagarna hälsades välkomna av föreningens ordförande. Därpå höll en gymnasieelev ett fängslande föredrag på svenska och estniska över Lucia-firandets uppkomst och utveckling genom tiderna. Omedelbart efter detta följde deklamation av en elev ur progymnasiet.

Nu fick publiken ett par minuters andrum. Men snart gick ridån upp för skådespelet "Luciadagen", som i två akter skildrade Lucia-firandet i Sverige.

Som bekant äro Lucialegenden och Lucia-firandet okända här i Estland, varför föreställ-

Svenskarna

i Estland kunna ostört njuta radiomusik

genom att köpa från Sveriges största radiofabrik

AGA-BALTIC RADIO AB's

kvalitetsmottagare.

Representant i Estland:

A. Selling & Co. Vene 11, Tallinn.

ningen följdes med största uppmärksamhet.

Så följde en stämningsfull tablå med sång och deklamation av Luciabruden och hennes sex tärnor.

Efter en paus uppträdde föreningens välövade folkdanslag och belönades med livliga applåder. Nu tändes ljus på alla borden och kaffeserveringen började. Musiken spelade upp till dans, som då och då avbröts av ringlekar och folkdanser.

Stor succe' gjorde "den berömda trollkonstnären Canossa", som visade några av sina häpnadsväckande konster, vilka väckte publikens stora förtjusning.

Även solosång av skolans "näktergal" ingick i det rikhaltiga programmet. Stämningen var hela tiden mycket hög. Kl. 11 förklingade slutvalsens och deltagarna bröto upp.

Den allmänna meningen var att festen varit synnerligen lyckad, och arrangörerna ha all heder av det arbete de nedlagt. "Aibos" första större fest blir säkert inte den sista. L. S.

Folkskolornas pristävlan.

Den i Kustbon nr. 13 utlysta pristävlan bland elever i folkskolornas V och VI klasser och vilka bidrag influtit i nr. 17, 18, och 21 av Kustbon har nu avgjorts.

Den av redaktionen samman kallade prisnämnden har granskat tävlingsbidragen och beslutat tilldela eleven i Tallinn svenska folkskolas V kl.

Rita Rosen första pris för bidraget "Till mors dag" Kustbon nr. 17;

andra pris till eleven i Kärrslätt folkskolas VI kl. Maria Lindström för bidraget "En vårsöndag" Kustbon nr. 21; tredje pris till eleven i Runö folkskolas VI kl. Maria Smens för bidraget "Vintern och våren" Kustbon nr. 18.

Med extrapris ha dessutom belönats bidragen "Ett midsommarnattsminne" av eleven i Vihterpalu svenska skolans VI kl. Gunhild Gottkamp, "En sommardag i skogen" av eleven i Sutlep svenska skola Gustav Rant, "Hemmet" av eleven i Runö folkskolas VI kl. Helena Malm.

Något om jultirandet i Sverige.

Det är ingalunda min mening att ge en uttömmande skildring av julseder i Sverige utan endast en liten glimt av hur julafton nu för tiden firas t. ex. någonstans i Västsverige. I stort sett firar man julen på samma sätt över hela landet, men givetvis har varje landsända sina speciella nedärvda seder och bruk.

Vid större högtider spelar ju alltid maten en stor roll, och detta gäller väl i särskilt hög grad julen. Man får börja tidigt för att hinna med allt, och upptakten till julstöket är slakten, då julrisens korta men nyttiga levnad är till ända. "Julgalten" har anor ända från hednisk tid och än i dag försäkras sig varje husmor åtminstone om en fin skinka, som lägges i saltlake på Annadagen (d. 9 dec.) Redan några dagar dessförinnan har man lagt lutfisken i blöt. Denna läckerhet, som kanske mer än något annat sätter sin speciella prägel på julens matsedel, är okänd bland estlandssvenskarna och förtjänar därför en närmare beskrivning. Fisken är uppfläckt och torkad långa. Den sågas i mindre bitar, som först läggas i vatten och sedan i en lut av vatten, kalk och soda, för att slutligen vattnas ur. På julaftonen är fisken färdig att anrättas. Den skall kokas, vilket måste ske med stor försiktighet, annars kan det hända, att man utsätts för den obehagliga överraskningen att fisken helt enkelt försvunnit i grytan. — Strax före helgen går julbaket av stapeln. Allra viktigast är kanske pepparkaksgubbarna, men även vetbullarna få en särskild form. Man gör "kusar" och "fyra-hjulingar" — allt symboler från hednisk tid. Enligt gammal god sed skall julaftons middag intas i köket, som högtiden till ära är prytt med ljus, tallruskor och pappersgirlander. Mitt på julbordet tronar den kokta skinkan, och andra typiska rätter äro hemgjord korv, flera sorters sylta och leverpastej. Först begår man det högtidliga doppet i grytan, och den feta

maten sköljes ner med mustigt juldricka. Efter denna kraftiga måltid är man ganska belåten och ägnar sig åt att klä julgranen och lacka in julklapparna. Granen prydes med ljus, äpplen, flaggor och allehanda glitter och grannlåt, och i toppen strålar julstjärnan. Redan förut har hela huset smyckats med ljus och grönt, och alla ljusstakar ha fått en manschett av fransat silkespapper. Kring lampan hänger man gärna en lingonriskrans, virad med röda band och i den få levande ljus ersätta det kalla elektriska. Utomhus lägger man fina granrismattor vid dörrarna, och två raka enar stå i giv akt vid farstubron. Till småfåglarnas glädje sätter man upp en stor sädeskärve mitt på gården. Så fram emot kvällen kommer julklappsutdelningen med sin tjugusande spänning även för den som inte längre tror på tomten eller julbocken. När alla klappar vederbörligen beundrats är man redo för dagens sista måltid, även den med sina traditionella rätter. Nu kommer lutfisken på bordet, serverad med kokt potatis, smält smör och mjölksås. Som efterrätt har man risgrynsgröt och i den skall dölja sig en enda sötmandel. Den som är lycklig nog att finna mandeln, blir gift före nästa jul — säger man. Julafton

A/B VENNAD KIMBERG^S

SPIK- OCH TRÅDFABRIKER I TALLINN.

Kontor: Nunnegatan 16, telef. 448-17
Verkstäder: Katusepapi 35, telef. 304-34

I VÅRA VERKSTÄDER

TILLVERKAS:

SPIKAR: sko-, tak-, papp-, plåt-, bindespikar m. m.

TRÅD: zink-, järn-, koppar-, telegraf-, fjädertråd osv.

HÄSTSKOR.

HÄSTSKOSÖM.

TAGGTRÅD, alla slag.

NITAR, bult av järn och koppar.

JÄRNVITRIOL, M. M.

FÖRSÄLJNING EN GROS & EN DETAIL.

Emilie Bisa

Den 11 ds avled efter ett par veckors sjukdom frk. E. Bisa i Tallinn i en ålder av 75 år.

E. Bisa har under de senaste 12 åren handhaft vaktmästar-sysslan vid den sv. folkskolan i Tallinn, varvid hon alltid villigt och med intresse hjälpte till vid de praktiska arrangemangen för samkväm, teaftnar m. m.

Född av svenska föräldrar (Dagösvenskar), har frk. Bisa under hela sitt långa liv hört till den Sv. församlingen i Tallinn och räknades bland dess flitigaste kyrkobesökare. I sin ungdom var hon i tillfälle att företaga omfattande resor till de flesta europeiska länder, och minnena därifrån döko ofta upp för henne under hennes ålderdom.

Med E. Bisa har icke blott en trofast församlingsmedlem gått ur tiden, utan med henne har också den viktigaste gre

lider mot sitt slut. Ljusen i granen flämta och slockna. Far läser julevangeliet och tar upp någon av de gamla vackra julsalmerna. Så går man till vila för att nästa morgon samlas till julottefärd.

Britta Boräng.

“Kustbon.”

“Kustbon“, du öbofolkets språkrör, drager manteln tätare kring kroppen och spänner bältet. Du tågar för i år ut på en sista vandring till strandbygdens hyddor och hem och till dina vänner i städernas kvarter. Du vill säga ett tack för det gångna året, och du vill överbringa en hjärtlig svensk jul- och nyårshälsning.

Visst är din dräkt enkel och knappt tillskuren, visst känner du dig ensam på vandringen i snön, här och där sipprar yrsnön in genom söm och hål. Men friskt mod! Hållningen stolt! Med mod och med varmt klappande hjärta fram genom snö på ensamma stigar! Ser du eldarna i hemmen ute på slätterna och längs utmed stränderna... Det är sinnelaget, som gör dig stor: “Vi äro svenskar vi också, fastän vi äro få.“ Det är den hälsningen du skall överbringa jämte högtidshälsningen, ständigt, ånyo. Vägen blir då ej så svår, yrsnön ej så skrämmande. Till såväl de äldre som till de yngre har du ännu mycket att säga. Marken där den gamla ristugan stod

Emilie Bisa...

nen på Dagösvenskarnas stamträd blivit bräckt. Trots skiftande öden, och trots det att hon så gott som hela sitt liv levde bland folk av främmande stam, förblev modersmålet henne kärt ända till det sista, då där- emot hennes avlägsna fränder för länge sedan förgätit och låtit beröva sig sitt dyrbaraste arv.

Man har svårt att föreställa sig den sv. skolan utan frk. E. Bisa. Hennes under årens tyngd böjda gestalt var liksom ett med de böjda och lutande murarna. Dock är hon nu borta, men alla, som kommo i närmare beröring med henne och kände henne väl, skola säkert minnas henne som en karaktärsfast och god människa.

Vid jordfästningen smyckades gravkullen med många kransar och andra blomstergärder.

skall visst icke förgätas, och ungdomen skall visst icke upphöra att plantera vårdträd kring gammal stuga. Det är denna tanke läsaren vill visa dig till som svar på din varma hälsning. Mätte du aldrig förtrötts!

Alex. S-g.

Vormsöbor!

Vormsö Kooperativa
Handelsförening rekomen-
derar till julen:

skor

galoscher

mössor

strumpor

och andra

beklädnadsartiklar.

Gör julinköpen i Eder
egen affär.

Köp billigt! Köp kooperativt!

Stöd Eder! eget företag
genom medlemskap
och inköp.

Luciafesten

den 12 dennes till förmån för lärummet i Tallinn blev även detta år en stor framgång. Publiktillströmningen var så kraftig, att lokalen, flickgymnasiet vid Kentmannagatan, visade sig otillräcklig, och ett annat år funderar man på att hyra en större lokal. Behållningen blev i år också något större än i fjol — något över 300. — kr.

MEDDELANDEN.

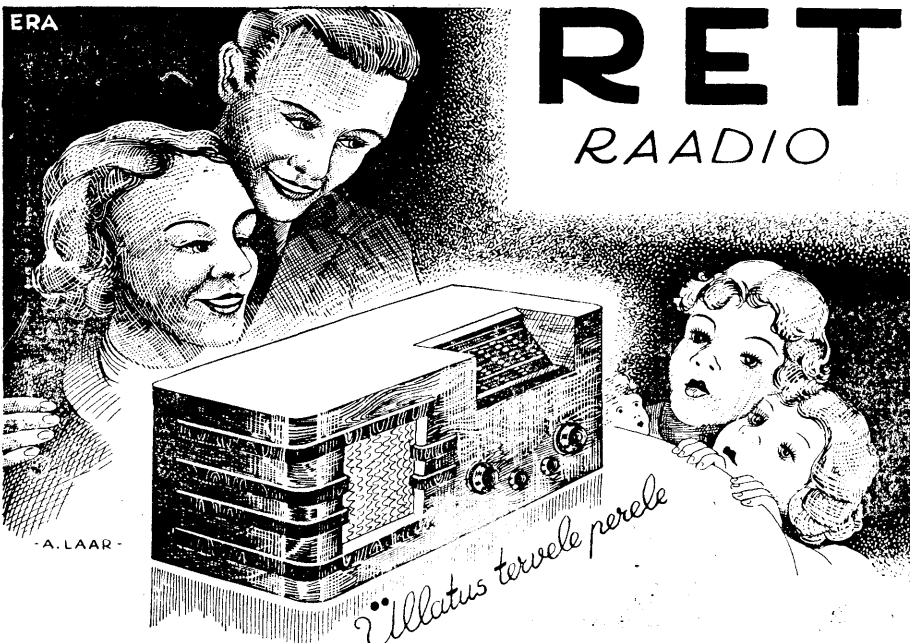
Svenska almanackan har utkommit och erhålles i Tallinn hos kyrkovaktmästare A. Heldring, Rütli 9.

På landsbygden utdelas almanackan av S.O.V:s ombud och förtroendemän.

Enär utgivnings- och tryckningskostnaderna under det gångna året avsevärt stegrats, har almanackans utgivare blivit tvungen att höja dess pris till 10 cent pr. ex.

På grund av förordning från Hälsovårdsnämnden och skol-läkarna förhindras allmänheten att i år delta i Sv. folkskolas julfest, då den endast får anordnas för skolans elever.

Föreståndaren.

ERA

RET

RAADIO

A. LAAR

Üllatus tervele perele

TALLINN, S.KARJA 9. TARTU, VÕIDU 11. PÄRNU, KALEVI 40. VILJANDI, LOSSI 31. RAKVERE, TALLINNA 25.

MÜÜGIPUNKTID KÕIGIS KESKUSTES.

RAADIO-KOOPERATIIV

Rökarnas paradis.

Till sin sammansättning är tobaken mycket olik. Att röka en god tobak är en verklig njutning. Det verkar uppfriskande och eggat fantasin. Saknas dessa egenskaper hos tobaken eller framträda de svagt, blir det inte den njutning man väntat sig, utan ett vanligt "blossande". Att åt rökverk ge dess betydelsefullaste egenskaper — smak och arom är tokaksfabrikernas uppgift. De måste av råtabak skapa fulländade blandningar, och som färdiga produkter sända dem ut i marknaden.

Rökarnas smak ändras och fordringarna stiga. Detta måste tobaksfabrikerna komma ihåg och därför skapa samarbete med rökarna. Tusenden av organiserade rökare ha haft tillfälle att besöka ETKs moderna tobaksfabrik, som arbetar under rökarnas egen ledning. Denna fabrik står i kontakt med rökarna och känner deras smak. Hur detta njutbara rökverk tillkommer vill vi här ge en liten beskrivning.

Vid inträde i fabriken mötes man av en uppfriskande tobaksarom. Fabriken är inrymd i stora ljusa moderna lokaler där moderna maskiner arbetar. Råtabaken kommer i huvudsak från Bulgarien, Grekland, Turkiet och Ryssland. Tobaken köpes direkt från produktionsorterna och producenterna för att bli tillförsäkrad en hög och jämn kvalitet.

I samband därmed får man fram bättre sorter och förmånligare villkor. I fabriken sorteras tobaken blad för blad, varvid främmande ämnen och inte fullgoda tobaksblad avlägsnas. Därefter göres blandningarna i så skilda rum, där för tobaken passande temperatur och fuktighet framställts på konstgjord väg. Sedan tobaken stått någon tid skäres den. I den skurna tobaken befintligt damm avlägsnas genom en suginrättning, som på en del håll där en sådan inrättning saknas stannar kvar i tobaken. Av den skurna tobaken tillverkas sedan cigaretter eller paketeras den. I ETKs tobaksfabrik tillverkas dagligen 1.200.000 cigaretter och 8.000 paket tobak.

Hur rökarna uppskatta denna omsorgsfulla tillverkning, omtala följande bevisande siffror.

År 1933 tillverkades 48.987.050 st. cigaretter. 1934, 156.660.975 st., 1935, 262.295.800 st., 1936, 300.042.450.

År 1933 paketerades 16.670.75 kg. tobak, 1934, 47.710,9 kg., 1935, 75.130,7 kg., 1936, 105.802,6 kg. tobak.

Om man jämför 1937 års produktion med årets tidigare så har den stigit omk. 20%.

Följande kända märken tillverkar ETKs tobaksfabrik: Papyrosser Ahto, Kuldmedalj, cigaretter Turist, Idamaa Kuld, Cigarettabak Kotkas, ETKs nr. 1, piptobak Sangar, Tungal, Mesikäpp, Plevna och Merikaru.

(Anons).

A.-B. GESTRIKLANDS YLLEFABRIK
JÄRBO
FILTAR VADMAL SPORTTYGER

S.O.V:s årsmöte

hålles den 28 dec. kl. 1/2 12 fm.
å hotell Petersburg, Haapsalu.

Dagordning:

Val av mötesordf. o. sekr.
Års- och kassaberättelse.
Budget.
Val enl. stadgarna.
Löpande frågor.

Styrelsen.

E. W. JUST

Blekeri-Färgeri-Meriserisation
Tel. 148 BORÅS 21 48

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red.
A. Stahl.
A. Aspelin.

Rüütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes	Utlandet
1 år Ekr 2:—	1 år Ekr. 4:—
1/2 " " 1:—	1/2 " " 2:—

Varuhuset

Ernst Aring

Tallinn, Estonia puistee 19. Telef. 451-03, 469-36.

Rekommenderar från lager till förmånligt pris
i en gros och detalj

Jordbruksmaskiner

Kullager, maskinremmar, järn, smideskol, oljor, färger, byggnads — material,	plåt- svart och galvaniserad, mässing, verktyg, metaller, bult, nitar, muttrar.
---	--

==== Stort urval av alla järnvaror. ====

Vi rekommendera vår rikliga sortering av

radioapparater

för
batterier, elektrisk lik- och växelström

A.-S. KAPSI & Ko.

Tallinn, Harju 46.